

Prachtige lamp, maar kan-ie ook uit?

Reportage

Vijf finalisten streden vrijdag op de Picnic Greenchallenge in Amsterdam om de prijs voor het groenste nieuwe product.

Van onze verslaggever
Wouter Keuning

AMSTERDAM Het terrein van de Westergasfabriek was ooit een van de meest vervuilde stukken grond van Amsterdam. Tot een halve eeuw geleden werd op deze plek gas gewonnen uit kolen – een proces dat met duurzaamheid niets te maken had. Juist hier streden afgelopen vrijdagavond vijf ondernemers om de prijs voor het groenste product. Voor de winnaar lag 500.000 euro klaar.

In een bloedhete hal wenst jurylid sir Richard Branson de deelnemers succes, via een eerder opgenomen videoboodschap. 'De uitdaging waar wij nu voor staan, is niet om mensen minder te laten consumeren, maar om ze schoner te laten consumeren', zegt Branson. Hij kan er niet bij zijn omdat hij in het kader van het Climate Initiative van Bill Clinton in New York is.

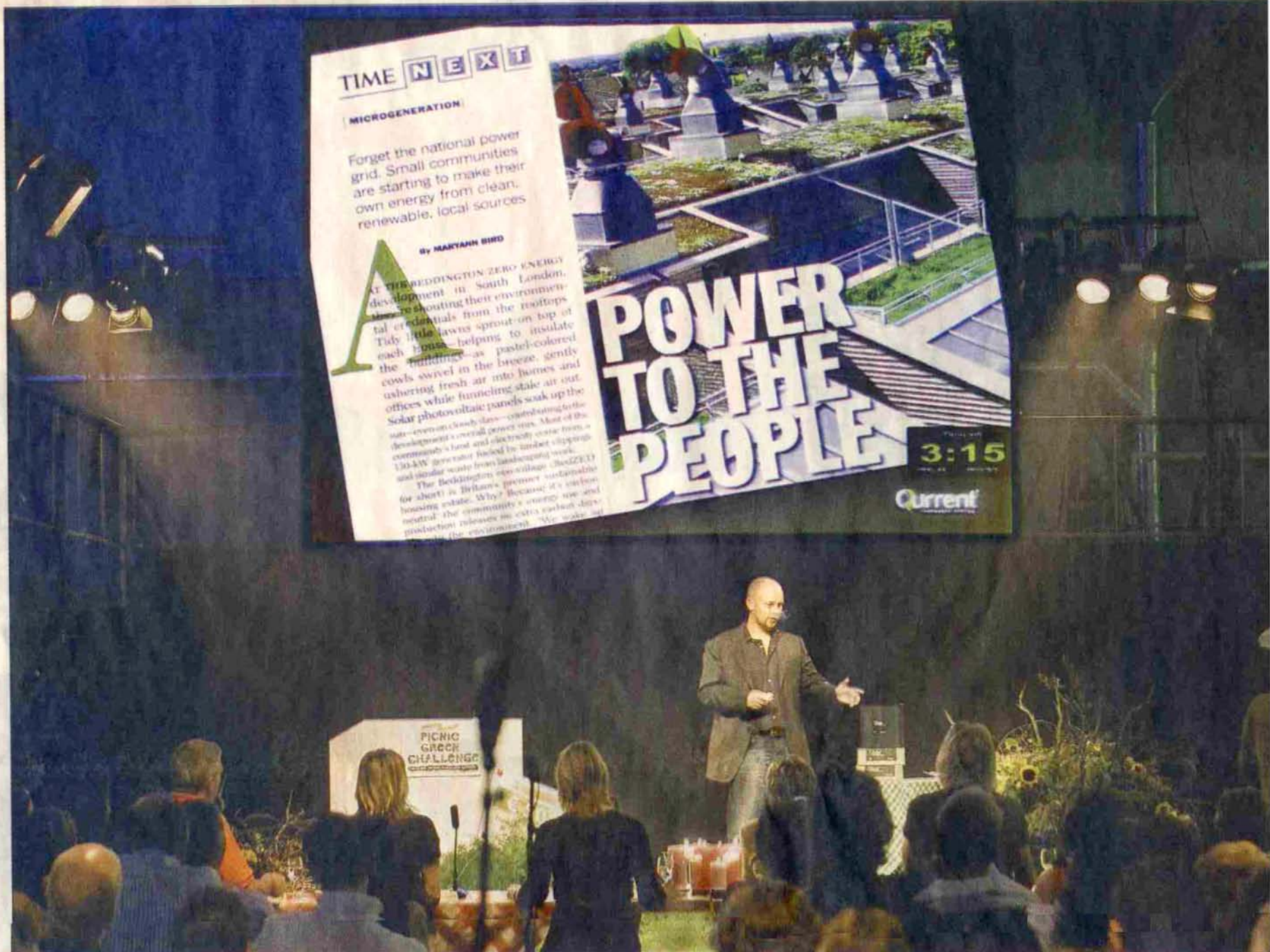
Bransons afwezigheid kan het enthousiasme van de eerste, zichtbaar nerveuze deelnemer Damien O'Sullivan niet temperen. Voor het gehoor van Nederlandse en buitenlandse pers, een vijfkoppige jury en een grote groep geïnteresseerden, presenteert hij de door hem ontworpen Solar Lampion; een moderne mobiele lampion met ledlampen. Het ding is bedekt met zonnecellen die de benodigde energie leveren. 'Een ledlamp stoot vijftienhonderd keer minder CO₂ uit dan een ouderwetse kaars', weet O'Sullivan.

Als hij het door hem gemaakte prototype aan het eind van zijn presentatie tevoorschijn haalt, klinkt er een zacht 'ohh' uit de zaal. De lampion, die oogt als een dennenschijffel, geeft een zacht blauw schijnsel.

De jury is onder de indruk, maar vindt de prijs van 185 euro aan de hoge kant. Dat je bij het 12-watts licht waarschijnlijk geen boek kunt lezen, vindt de jury ook een minpunt. 'Kan hij eigenlijk ook uit?', vraagt jurylid Eckart Wintzen als O'Sullivan zijn lamp al brandend terugdoet in de doos.

'Op dit moment nog niet', luidt het antwoord. 'Maar het is een interessante suggestie die ik zeker nader ga bekijken.'

In een presentatie doorspekt met droge Britse humor ('in de jaren negentig was ik nog lid van een spectaculair onsuccesvolle rock 'n' rollband. Nu sta ik toch maar hier'), vertelt Andy Hobsbawn over zijn initiatief; *the green*

Igor Kluin presenteert zijn Q-box, waarmee huishoudens hun energieoverschot kunnen delen met anderen. Foto Michel de Groot

thing. Dit is een groene online-community, die bezoekers elke maand moet aansporen 'het groene ding van die maand' te doen. 'Dat kan bijvoorbeeld zijn: twee keer naar je werk lopen in plaats van met de auto gaan.'

Hoe meer mensen de site bezoeken, hoe groter de impact, is het idee. Hobsbawn is ervan overtuigd dat hij eind volgend jaar 25 miljoen bezoekers kan hebben.

O'Sullivan en Hobsbawn zijn twee van de 439 mensen die hebben gereageerd op de prijsvraag die de organisatie van deze eerste Picnic Greenchallenge eind juni via het web verspreidde. De opdracht was simpel: bedenken een product dat aantoonbaar de uitstoot van CO₂ vermindert, waar consumenten behoefte aan hebben en die binnen twee jaar op de

markt gebracht kan worden. Op de oproep kwamen reacties uit meer dan vijftig landen.

'Vijftig inzendingen konden zo in de prullenbak, omdat het filosofische epistels waren over hoe we de wereld moeten veranderen. De rest had een bijzonder hoog niveau', zegt de Zwitserse ondernemer en journalist Bruno Giussani, die de rol van spreekstalmeester op zich heeft genomen. Als lid van de pre-jury bepaalde hij wie de uiteindelijk vijf genomineerden zijn die vanavond hun opwachting maken. Naast O'Sullivan en Hobsbawn zijn dat Michel Smit, Michael Hendriks en Igor Kluin.

De Rotterdammer Smit heeft de eindronde gehaald met zijn duurzame disco, waar de dansbewegingen van de bezoekers in elektriciteit worden omgezet.

Michael Hendriks is bij de laatste vijf geëindigd met CityCargo. Het idee: aan de rand van een stad wordt de lading van vrachtwagens overgeheveld op trams. Dicht rond het centrum wordt de vracht op elektrische busjes geladen, die de lading naar de eindbestemming brengen. Op die manier wordt het vrachtverkeer in de binnensteden drastisch verminderd, claimt Hendriks. Zijn plan heeft al erkenning geogst: in 2008 gaat CityCargo met vijftig vrachttrams over het Amsterdamse tramnet rijden.

Kluin heeft het ingewikkeldste idee. Voordat hij aan zijn presentatie begint, vraagt hij de organisatie of ze volgend jaar wat milieuvriendelijker lampen wil gebruiken. De zaal is ondraaglijk warm geworden door het vele licht. 'Dat ik het warm heb is niet raar, ik ben ze-

nauwachtig. Maar dat de jury zich gek zit te zweten onder die enorme lampen, kan op een avond als deze natuurlijk niet.'

Het product dat Kluin met zijn bedrijf Qurrent heeft ontwikkeld heet de Q-box. Bedrijven en huishoudens moeten hun energie lokaal gaan opwekken, bijvoorbeeld met microwindturbines, zonnepanelen en warmte-koudeopslag. De Q-box, een kleine computer, verdeelt die duurzaam opgewekte energie vervolgens zo efficiënt mogelijk over de aangesloten deelnemers, en vangt energieoverschotten of tekorten op via een verbinding met het conventionele netwerk. Verder geeft de Q-box inzicht in het energieverbruik en in de wijze waarop gedrag het verbruik beïnvloedt.

Na de vijf presentaties begint het

grote wachten voor de vijf genomineerden. De uitslag wordt pas terdag bekendgemaakt. Dat geeft de jury de kans er nog een nacht over te slapen en het geeft Sir Richard de mogelijkheid naar Amsterdam te vliegen voor de prijsuitreiking.

Op het toilet weten twee bezoekers al wat de beslissing van de jury zal zijn. 'Die trams gaan winnen. Dat kan niet anders', zegt een. De ander knikt. De trams gaan winnen.

De volgende dag blijkt hun ongelijk. De Q-box van Igor Kluin winst. De Rotterdammer is een uur na hij uit handen van Branson een half miljoen euro heeft ontvangen nog enigszins beduusd. 'Al had Richard Branson alleen een hand mogen geven, dan had ik het al geslaagde dag gevonden.'